

BARTHA GUSZTÁV

TRAUMA

VI.

– Hétvégén szabad a pálya. Mi a francnak zárják a kaput?!

– A portás is kórházi alkalmazott – válaszolom. Nem ül a poén, Albi mind hosszabban és dühösebben nyomkodja a dudát.

– Hat órára Vencsellőn kell lennem vagy ugrik a bolt!

– Alighanem dolga akadt, elment valahová.

– A műtőbe, preparálni? – kérdi ordítva, és nem bírom lerángatni a dudához ragadt jobbját a kormányról.

– Ránk hívja a milíciát, faszi! – üvöltöm. Ez hat, mind magasabbra emeli a kezét.

– Passz! Ha lesz rá pénzem, tetőablakot szereltetek az öreglánya.

Minek? A csillagos ég el van nélküled.

Eszternek azt ígértem, kilencre itt leszünk érte.

Ja, anyu csak az Irodában szokott ígéretetni, odahaza soha.

Mi a rossebnek kellett fogni magad és átrándulnod Eszterrel a Szabó-féle házi túriba, anyu?

Rád dőlt a bank, hmm?

Ki és ki akarsz készíteni idegileg...

Persze, az Irodában ezt deklamálták, az Irodában azt indítványozták, mert az Irodában nem alamuszi anyókák és apókák gubbasztanak az asztalaik mellett, nem ám. Jótét lelkek. De és de, ezerszer, jaj annak, aki... aki nem köt göböt a zsebkendőjére.

Ertelmező szótáramban, menőbb helyeken ezt... izének, kuruzslásnak nevezik, azért, meg azért, mondjuk, mert a sárga számomra a gyász színe. Hogyhogy nem érted?! Nem azt mondtam, hogy nem szeretem a sárga színt. Vagyis nem írtam alá annak, anyu, hogy léptem-nyomon, napi huszonöt órában a halálon rágódjak. Ráadásul Eszterhez nem illik a sárga szín. Csak. Persze hogy nem válasz, és ne gyere nekem a napos csibével, a „zöld fűben sárga kiskacsák meg kislibák” dumával. Ja, meg a tojássárgájával!

Mert, mert...

A feleségemnek mi köze a temetőhöz, hmm, anyu?

Idehaza szükségtelen láthatósági mellényt hordania. Ilyen nincs! Jó, mondjuk, egy sárgamintás ruha, blúz még elmegy, de hogy a zokniya, a bugyija és a zsebkendője is sárga színű legyen! A perceken világgá megyek. Nekem nagy ügy, nem Ázsiában élünk. Ó, hogyne, Eszter válogatta, szedte öltre mások ledobott gönceit. Persze hogy persze, te csupán a számlát álltad. Brávó! Egyszer-mászor azon nem tudtok dülőre jutni, hogy az ebédlőasztalon hol álljon a sótartó. A túriban persze olyan, de olyan nagy és magától értetődő volt köztetek az egyetértés, hogy szó nélkül kidobták az ablakon...

Én tudjam, mennyit?

Mennyit ér meg neked, hogy kikészíts idegileg?

Ja, meg ja.

Hátrahagyni a kocsit és menni, menni, menni... Ádi, mire vársz? Hátranyúlsz a nylon szatyorért, kiszállsz, teszel néhány tétova lépést, és... és ott leszek, ahol a part szakad. Ádi, felnőtt férfi vagy, állítólag! Kocsival nem hajthattok fel a kórházemeletre amúgy sem. Markold el a szatyrot, és szállj ki! Érdekes, feleletéskor egyik-másik gyerek olyan átéléssel mondja fel a házi leckét, hogy... hogy szinte beleborzongok. Jelen van a történetben: védő a vár fokán, szilaj ménen vágató vitéz, hadat vezénylő tábornok, országot kormányozó... Kiket tanítok én, és mire? Igen, igen Szilágyi Ádám, a nebulóidtól bőven lenne mit tanulnod.

Végtére, a bőrömrre megy a játék.

Albi közben elmélázik.

Albi latolgat.

Albi sóhajt.

– Te, Ádám, mi lenne ha, ha – húzza a szót –, ha most elmennék egy órácskára. Eszternek van telefonja, na, amint készen vagytok, rám csörögtök. Se perc alatt itt leszek.

Egy kis tiltakozás nem árt.

– Albi, Eszter eddig meg eddig, szóval torkig van a kórházzal, tuti, hogy tíz perc alatt útrakész lesz.

– Katonáéknál, nem mondom, de ott nincs utolsó vizit, puszi ide, puszi oda, meg... meg nem a sárga színű ruháit hoztad.

Belenézett a szatyorba?

– Honnan veszed?

– A vak is látja, hogy néha úgy tekintesz Eszतिकére, mintha a kislányod lenne. Rozumies?

– Anyura meg, mint az ellenségemre.

– Nem én mondtam.

– Kiszállok.

Albi fejbólintása tekinthető elfogadásnak.

Nota bene: beleegyezésnek.

Végző soron: helyeslésnek.

Szavam sem lehet, a kézlegyintés sértő, a sóhajtás meg önfeladás... Fityiszt neked, Albikám! Egy köhintés kevés, kettő sok. Hümmögjek? Végül is kényszerhelyzet, de azért annyira nem. Hu! Tudod mit, Albi, menj a francba, húzz a fenébe, tűnj a pokolba!

Harmadjára sikeresen bezárom a kocsiajtót, vagyis istenesen helyére rakom a zárat, ahogy mondani szokás.

– Nincs harag? – kérdezi mégis, szól ki a kocsiból Albi.

Nem látod, hogy mosolygok?! Fényképre kívánczóan vigyorgok, csíz. A ruhával tömött nylon szatyor a kezemben, a véletlen műve.

Feszült vagy, Szilágyi Ádám, kurvára feszült!

– Tuti? – próbál szóra, igenlésre bírni Albi a rákérdezéssel.

– Most mégé vagy maradsz?

A kocsi hátratulat és ráfordul az útra.

Phh, na most... Nincs B terv, mivel A terv sem volt, Albiban bízom, abban, hogy bekocsikáztatja a fenekemet a kórházbejáratig, onnan együtt fel az emeletre: folyosó jobbra, hatodik ajtó. Váll a vállnak, és minden oké... lesz. A jelekből ítélve, nem lesz.

Nem panaszként mondom.

Tudod, anyu, amint kifordult velem az idegenrendészeti fogda udvaráról a rendőrségi kisbusz, azt találtam kívánni, nem volt nehéz: ablak nuku, rácsos válaszfal, kezemen bilincs, hogy első nekifutásra soha többé ne legyen szerencsém.

Tudod, anyu, a szerencsétlenségnél egy borzasztóbb dolog van, a szerencse. Mikor, hipp-hopp, mintegy varázsszóra, Lego játékként variálhatókká, tetszés szerint egymáshoz illeszthetőkké válnak az elképzélések, a titokban dédelgetett vágyak, a merészebbnél merészebb tervek... Szóval, mikor tizenkilencre lapot kérhetünk, vagyis amikor nincs az a tótágas, amiből ne esnénk talpra. A gond-baj ezzel nemcsak az, hogy nem látni a dolgok végét, hanem leginkább az, hogy innentől fogva elvárjuk, hogy a szerencse árnyékunkká szegődjön.

Érted, anyu?

Hogy miért nem Eszternek mondom el?

Hát... hát mert a hazaúton jutott eszembe, nem kórházba menet. Ráadásul: ablak nuku, rácsos válaszfal és kézbilincs nélkül. De azt sem mondhatom, hogy véletlenül.

Ja, meg ja.

Rabomobilon utaztattak ki az országhatárra, kényszerítettek vissza az ukrainai hétköznapiokba.

A való életembe.

A fene sem gondolta három évvel ezelőtt...

Végére értünk, slussz!

Ó, hol van az még, Ádi! Könnyű elbagatellizálni az életre szóló leckét, közelebről, arról koldulni. Mert, mert... Hiányát a valóságérzet azonnal megsínyli, egy; aztán az önbecsülést gyűri maga alá a béka, kettő, s hiábavalóvá lesz a fogaknak csikorgatása, három. Hol tartunk? Ja, szóval azt állítod, Ádi, hogy a béka fingja felér a levegővételrel? Hmm! Szerencsédre, van humorérzéked, bár nevetni és fogat csikorgatni egy időben, kissé komplikált dolog.

Belerúgok a vaskapuba, döng. A következő rúgásra hosszabban rezonál, s mégis zárva maradnak a kapu melletti épület utcára néző ablakai.

Hahó!

A csehek földszintesnek álmodták meg a nővérszállást, a szovjetek emeletet húztak rá. Hogy minek? Az oroszok országából idevezényelt nővéreké albérlésekben laktak. A jelszót – a párt tervei, a mi terveink – ekként mellbedobással és vállszélességgel támogathatta az ifjúság. Persze hogy hurrá, a városba telepített gyárak dobszó nélkül beszippantották a vasút menti magyar falvakból a parasztfúkat. Na meg a kilátásba helyezett havi fizetés. A kolhozokban, szovhozokban évente kétszer fizettek, vagy egyszer sem. Ja. Terményben számolták el a járandóságot, enni meg minden nap kell, mint tudjuk. Az iskolapadokban izgó-mozgó gyerekek nemhogy nem tudják, és nem is akarnak tudni róla. A történelem talán ezért ismétli önmagát, a tanár meg a tananyagot nyugdíjazásáig, hiába. Vajon melyik a fájóbb dolog?

A kiházásítás, állami stafirunggal, ideig-óráig, jövedelmező és... és élvezetes dolog ám.

Az ágyban se perc alatt össze lehet csiszolódni.

Eggyé válni nehezebb: két nyelv, két kultúra, huhú...

Albi tud mesélni róla, a tantíja még többet, és az utcabéliek sem egykönnyen felejtnek.

Hahó!

Nem igénylek díszkíséretet.

Az idegosztály épülettömbjéig magamtól is eltalálok.

Eszter a folyosóvégi ablaknál állt, nem az egészségügyi tanácsokat olvasgatta, mint hittem, s dzsekijének rikító sárga színe meg-megborzongatta a folyosói félhomályt. Szorong, volt az első gondolatom. Menekül tőlem, léptem tovább. Harmadik a magyar igazság, igen, így üzen: – nincs hová rohanni, és helyben toporogni sem érdemes. Akkor Eszter, most mi legyen: megyünk, maradunk? Nem néztem az órára, a fene tudja, meddig szobrozhattam, álltam a folyosóvégen felhúzott vállal, széttárt kézzel, de nem jött válasz, Eszter túl mélyre hajtotta a fejét ahhoz, hogy a tekintete visszatükröződhessen az ablaküvegen. Képtelenség. Ráadásul, a hajára sem visel gondot. Odahaza nem feltűnő, ahogy a kialvatlan szem. vagy a kéz nyugtalansága sem. Itt azonban messziről kirí – vigyem fodrászhoz? Akkor anyut és az anyósomat se ártana. Annyi pénzem nincs, meg egyáltalán, az életkedvet a fodrászaton sem mérik kilóra.

Mosolygépüzemben, ott igen – hülyeségből, jeles.

Menekülés, egy keréken.

Na, hogyan is hívják... Előre-hátra kell rajta pedálozni, hogy állva maradjunk. Mondjad már! Bicikli, tricikli... Rég járt a városban vándorcirkusz. Léteznek még? Bár bohócokból, egy ideje, önellátók vagyunk. Hogyhogy kik azok?! Például, ő, ő... Még jó, hogy nem állt módomban zsonglőrködni, megelégedtem azzal, hogy falnak dőlve szemléltessem a világfájdalmat. Aztán kissé nekibátorodva, cipőbámulás közben, azt bizonygattam magamban, hogy a történelmi események kölcsönösen meghatározzák egymást. Na persze, fél lábon állni nehezebb, s hogy el ne veszítsem az egyensúlyomat, ne dőljek el váratlanul, se jobbra, se balra, axiómámhoz hozzácsaptam az életesemények szintjét, mert mi sem valószínűbb, hogy ott is ez a szabály a mérvadó. Ádámtól és Évától kezdődően, mert... Mert a hülyeséget könnyű ragozni.

Szóval álltunk és vártunk.

Eszter az ablaknál, én a folyosó másik végén.

Ádámka, mint a felkiáltójel.

Ma itt a főorvos nemigen fog megjelenni, haza meg dolgavégezetlenül nem kulloghatunk. Tetszik, nem tetszik, felnőtt emberek vagyunk, vagy mi a szösz – muszáj mozdulnunk valamerre!

Eszterke, mint a kérdőjel.

Gazemberek vagytok: te, anyós, anyu és... és apu is! A vakbélműtétem óta rá sem bírok nézni a kórházra. Hentesek. Miből gyógyítanak ki, miből,

ha... ha egyszer nem vagyok beteg? Rosszkedvem van, és attól semmivel sem lesz jobb, ha bedutyiztok a diliházba.

Az idegosztályra. A kettő nem ugyanaz.

A kérdőjel kérdőjel maradt.

Hahó!

Hány ujjamat látja?

Ha egyenként behajítja az ujjait, fityisz lesz belőle.

Az élet ez egyszer kiütött, Eszter, föl kell állnod, érted?!

Neked nem?

Ma már a híd nincs meg